

Warszawa, dnia 18 września 2023 r.

Poz. 1908

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia 4 września 2023 r.

w sprawie badań funkcjonariuszy Służby Więziennej na zawartość w organizmie alkoholu lub obecność podobnie działającego środka

Na podstawie art. 157a ust. 16 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1683 i 1860) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) warunki i metody przeprowadzania badań na zawartość w organizmie alkoholu lub badania na obecność w organizmie innego podobnie działającego środka;
- 2) sposób dokumentowania badań, o których mowa w pkt 1, oraz wzory protokołów z przeprowadzonych badań;
- 3) wykaz środków działających podobnie do alkoholu.

§ 2. 1. Badanie wydychanego powietrza przeprowadza się w sposób nieinwazyjny przy użyciu urządzenia elektronicznego dokonującego pomiaru stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu metodą:

- 1) spektrometrii w podczerwieni lub
- 2) utleniania elektrochemicznego

– zwanego dalej „analizatorem wydechu”.

2. Badania analizatorem wydechu nie przeprowadza się przed upływem 15 minut od chwili zakończenia spożywania alkoholu, palenia wyrobów tytoniowych, w tym palenia nowatorskich wyrobów tytoniowych, palenia papierosów elektronicznych lub używania wyrobów tytoniowych bezdymnych przez osobę badaną.

3. Badanie wydychanego powietrza przeprowadza się przed badaniem krwi, jeżeli stan funkcjonariusza na to pozwala.

§ 3. 1. Pomiaru analizatorem wydechu dokonuje się z użyciem ustnika. Ustnik podlega wymianie każdorazowo przed przeprowadzeniem pomiaru. Opakowanie ustnika otwiera się w obecności badanego funkcjonariusza.

2. W przypadku dokonania pierwszego pomiaru analizatorem wydechu metodą spektrometrii w podczerwieni oraz uzyskania wyniku ponad $0,00 \text{ mg/dm}^3$ stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu dokonuje się niezwłocznie drugiego pomiaru.

3. W przypadku dokonania pierwszego pomiaru analizatorem wydechu metodą spektrometrii w podczerwieni oraz uzyskania wyniku ponad $0,00 \text{ mg/dm}^3$ dokonuje się drugiego pomiaru po upływie 15 minut.

4. Na żądanie badanego funkcjonariusza, wynik badania dokonanego analizatorem wydechu metodą spektrometrii w podczerwieni wynoszący ponad $0,00 \text{ mg/dm}^3$ należy zweryfikować badaniem analizatorem wydechu metodą spektrometrii w podczerwieni przez dokonanie dwóch pomiarów. Drugiego pomiaru dokonuje się niezwłocznie po dokonaniu pierwszego pomiaru.

5. W przypadku dokonania pierwszego pomiaru analizatorem wydechu i uzyskania wyniku równego lub większego od $0,10 \text{ mg/dm}^3$, a w drugim pomiarze wyniku $0,00 \text{ mg/dm}^3$, dokonuje się niezwłocznie trzeciego pomiaru tym samym analizatorem wydechu. Jeżeli wynik trzeciego pomiaru wynosi $0,00 \text{ mg/dm}^3$, to badanie nie wskazuje na stan po użyciu alkoholu.

§ 4. 1. Badanie wydychanego powietrza może być przeprowadzone przy użyciu analizatora wydechu niewyposażonego w cyfrową prezentację wyniku pomiaru, a także bez użycia ustnika, jeżeli producent analizatora wydechu przewiduje taki sposób jego eksploatacji.

2. Jeżeli badanie, o którym mowa w ust. 1, wykaże obecność alkoholu w wydychanym powietrzu, niezwłocznie przeprowadza się badanie analizatorem wydechu metodą spektrometrii w podczerwieni lub utleniania elektrochemicznego. Przepisy § 3 stosuje się.

§ 5. 1. Badanie krwi polega na przeprowadzeniu co najmniej dwóch analiz laboratoryjnych krwi metodą:

- 1) chromatografii gazowej z detektorem płomieniowo-jonizacyjnym;
- 2) spektrofotometryczną z użyciem dehydrogenazy alkoholowej (metodą enzymatyczną);
- 3) chromatografii gazowej z detektorem płomieniowo-jonizacyjnym przy użyciu dwóch różnych warunków analitycznych;
- 4) wysokosprawnej chromatografii cieczowej;
- 5) chromatografii gazowej połączonej ze spektrometrią masową;
- 6) wysokosprawnej chromatografii cieczowej połączonej ze spektrometrią masową.

2. Do oznaczenia zawartości alkoholu stosuje się metodę, o której mowa w ust. 1 pkt 1–3, natomiast do oznaczenia obecności środka działającego podobnie do alkoholu stosuje się metodę, o której mowa w ust. 1 pkt 4–6.

3. Krew do badania pobierana jest przez uprawnioną osobę do dwóch próbek, w objętości co najmniej po 5 cm^3 do każdej z nich, z zachowaniem następujących warunków:

- 1) do pobrania krwi używa się wyłącznie sprzętu jednorazowego użytku;
- 2) do próbek, do których pobiera się krew, nie dodaje się jakichkolwiek substancji, poza środkami zapobiegającymi krzepnięciu i rozkładowi krwi umieszczonymi w każdej próbce przez producenta;
- 3) do dezynfekcji skóry używa się środków odkażających niezawierających alkoholu.

§ 6. Środkami działającymi podobnie do alkoholu są:

- 1) opioidy;
- 2) amfetamina i jej analogi;
- 3) kokaina;
- 4) kannabinoidy;
- 5) benzodiazepiny.

§ 7. W wyniku badania pobranej krwi oznacza się:

- 1) zawartość alkoholu;
- 2) co najmniej następujące środki działające podobnie do alkoholu:
 - a) morfinę (LOQ – 10 ng/ml),
 - b) amfetaminę i jej analogi, w tym metylenodioksymetamfetaminę (MDMA), (LOQ – 25 ng/ml),
 - c) kokainę (LOQ – 10 ng/ml) i jej metabolit – benzoiloeckgoninę (LOQ – 50 ng/ml),
 - d) delta-9-tetrahydrokannabinol (LOQ – 1 ng/ml),
 - e) benzodiazepiny.

§ 8. 1. Badanie śliny polega na nieinwazyjnym pobraniu, bez dodawania jakichkolwiek substancji, próbek śliny i ich umieszczeniu w urządzeniu do oznaczania metodą immunologiczną na zawartość środka działającego podobnie do alkoholu, zgodnie z instrukcją obsługi tego urządzenia.

2. Do próbek, o których mowa w ust. 1, nie wolno dodawać jakichkolwiek substancji, poza znajdującymi się w zestawie urządzenia do oznaczania metodą immunologiczną środków działających podobnie do alkoholu.

3. Badanie śliny przeprowadza się w miarę możliwości przed innymi badaniami na zawartość w organizmie środka, o którym mowa w ust. 1.

§ 9. 1. Badanie moczu polega na analizie moczu poddanego badaniu metodami:

- 1) wysokosprawnej chromatografii cieczowej;
- 2) chromatografii gazowej połączonej ze spektrometrią masową;
- 3) wysokosprawnej chromatografii cieczowej połączonej ze spektrometrią masową.

2. Mocz do badania laboratoryjnego pobiera się do dwóch pojemników, w objętości co najmniej po 5 cm³ do każdego z nich, z zachowaniem następujących warunków:

- 1) do pobrania moczu używa się pojemnika jednorazowego użytku, uniemożliwiającego zamianę, rozcieńczenie lub dodanie do niego innych substancji po jego zamknięciu;
- 2) do pojemnika, do którego pobiera się mocz, nie dodaje się jakichkolwiek substancji.

3. W pobranym moczu oznacza się co najmniej następujące środki działające podobnie do alkoholu:

- 1) morfinę (LOQ – 200 ng/ml) i 6-acetylmorfinę (LOQ – 20 ng/ml);
- 2) amfetaminę i jej analogi, w tym metylenodiodymetamfetaminę (MDMA), (LOQ – 250 ng/ml);
- 3) kokainę (LOQ – 50 ng/ml) i jej metabolit – benzoilokgoninę (LOQ – 100 ng/ml);
- 4) 11-nor-9-karboksy-delta-9-tetrahydrokannabinol (LOQ – 15 ng/ml);
- 5) benzodiazepiny.

§ 10. Naczynia zawierające krew lub mocz do badania oznacza się w sposób zapewniający ustalenie tożsamości badanego funkcjonariusza, od którego zostały pobrane krew lub mocz, a także zabezpiecza w sposób uniemożliwiający zmianę ich zawartości przed dokonaniem badania oraz zniszczenie w czasie przechowywania lub transportu. Czynności te wykonuje się w obecności badanego funkcjonariusza, jeżeli jest to możliwe.

§ 11. 1. Do czasu rozpoczęcia badań laboratoryjnych pobrane krew oraz mocz przechowuje się w temperaturze od 2°C do 6°C.

2. Krew pobrana do badania może być transportowana w temperaturze od 0°C do 25°C nie dłużej niż 72 godziny od momentu pobrania.

§ 12. 1. Badanie potu polega na nieinwazyjnym pobraniu próbki potu, z części ciała zakrytej odzieżą, przy użyciu jednorazowego próbnika i umieszczeniu jej w urządzeniu do oznaczania metodą immunologiczną na zawartość środka działającego podobnie do alkoholu, zgodnie z instrukcją obsługi tego urządzenia.

2. Do próbki, o której mowa w ust. 1, nie wolno dodawać jakichkolwiek substancji, poza znajdującymi się w zestawie urządzenia do oznaczania metodą immunologiczną środków działających podobnie do alkoholu.

§ 13. 1. Z badania wydychanego powietrza, śliny oraz potu sporządza się protokół, który zawiera dane, o których mowa w art. 157a ust. 13 pkt 1–5, 7 i 8 oraz ust. 14 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej, oraz:

- 1) numer identyfikacyjny funkcjonariusza;
- 2) informacje o przeprowadzonym badaniu z wyszczególnieniem rodzaju przeprowadzonego badania;

- 3) w przypadku badania wydychanego powietrza:
 - a) nazwę, model i numer fabryczny, datę ważności dokumentu potwierdzającego kalibrację lub wzorcowanie analizatora wydechu, którym przeprowadzono badanie,
 - b) wskazanie, czy jest to badanie pierwsze, drugie czy trzecie,
 - c) informację o żądaniu przez badanego funkcjonariusza przeprowadzenia badania analizatorem wydechu dokonującym pomiaru metodą spektrometrii w podczerwieni,
 - d) informację o żądaniu przez badanego funkcjonariusza przeprowadzenia badania krwi;
- 4) w przypadku badania śliny:
 - a) nazwę handlową testu,
 - b) datę ważności testu,
 - c) datę ważności dokumentu potwierdzającego kalibrację lub wzorcowanie urządzenia, którym przeprowadzono badanie,
 - d) informację według instrukcji o czasie, w jakim należy odczytać wynik testu,
 - e) informację o czasie, w jakim odczytano wynik testu,
 - f) informację o żądaniu przez badanego funkcjonariusza przeprowadzenia badania krwi lub moczu;
- 5) w przypadku badania potu:
 - a) nazwę handlową testu,
 - b) datę ważności testu,
 - c) informację według instrukcji o czasie, w jakim należy odczytać wynik testu,
 - d) informację o czasie, w jakim odczytano wynik testu,
 - e) informację o żądaniu przez badanego funkcjonariusza przeprowadzenia badania krwi lub moczu;
- 6) uwagi i zastrzeżenia do przeprowadzonego badania osoby przeprowadzającej badanie oraz funkcjonariusza poddanego badaniu;
- 7) informacje o zastosowanych pouczeniach;
- 8) wyszczególnienie załączników do protokołu;
- 9) załączniki w postaci wydruków z wynikami badań, jeżeli urządzenie użyte do przeprowadzenia badania umożliwia ich wykonanie;
- 10) załącznik w postaci kopii ważnego dokumentu potwierdzającego kalibrację lub wzorcowanie urządzenia użytego do przeprowadzenia badania.

2. Funkcjonariusza poddanego badaniu, jeżeli jest to możliwe, informuje się o możliwości odmowy złożenia oświadczenia o chorobach, na jakie choruje.

3. Wzór protokołu, o którym mowa w ust. 1, jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 14. 1. Z badań laboratoryjnych krwi lub moczu sporządza się protokół, który zawiera dane, o których mowa w art. 157a ust. 13 pkt 1–8 i 10 oraz ust. 14 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej, oraz:

- 1) informacje, o których mowa w § 13 ust. 1 pkt 1 i 6–10;
- 2) datę, godzinę i minutę oraz miejsce pobrania próbek materiału biologicznego do badań;
- 3) rodzaj środka odkażającego użytego do dezynfekcji skóry – w przypadku badań krwi;
- 4) rodzaj przeprowadzonego badania.

2. Funkcjonariusza, jeżeli jest to możliwe, informuje się o możliwości odmowy złożenia oświadczenia o chorobach, na jakie choruje.

3. Wzór protokołu, o którym mowa w ust. 1, jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załączniki do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości
z dnia 4 września 2023 r. (Dz. U. poz. 1908)

Załącznik nr 1

WZÓR

PROTOKÓŁ

**z badania wydychanego powietrza / śliny / potu* na zawartość w organizmie funkcjonariusza alkoholu
lub obecność innego podobnie działającego środka**

....., dnia 20 r.
(miejsowość)

Działając na podstawie art. 157a ust. 4 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1683 i 1860)

1.
(stopień, imię i nazwisko kierownika jednostki organizacyjnej Służby Więziennej lub osoby przez niego upoważnionej,
przełożonego funkcjonariusza, zarządzającego badanie)

2.
(imię i nazwisko osoby przeprowadzającej badanie)

3.
(imię i nazwisko osoby, w obecności której zostało przeprowadzone badanie)

4. Dane osobowe badanego funkcjonariusza:

.....
(stopień, imię i nazwisko oraz stanowisko)

.....
(numer identyfikacyjny)

.....
(data urodzenia)

5. Informacje o chorobach, na jakie choruje funkcjonariusz:

.....
(na podstawie oświadczenia funkcjonariusza)

6. Oświadczam, że poinformowano mnie o prawie do odmowy składania wyjaśnień

.....
(podpis badanego funkcjonariusza – czytelnie imię i nazwisko)

7. Ilość, rodzaj, data i godzina spożycia napojów alkoholowych przez funkcjonariusza w ciągu ostatnich
24 godzin lub informacja o przyjęciu albo nieprzyjęciu środka działającego podobnie do alkoholu:

.....
(na podstawie oświadczenia funkcjonariusza)

8. Opis objawów i okoliczności uzasadniających przeprowadzenie badania, data, godzina i minuta ich
stwierdzenia:

* Niepotrzebne skreślić.

Część A – BADANIE WYDYCHANEGO POWIETRZA

9. Badanie na zawartość w organizmie funkcjonariusza alkoholu przeprowadzono analizatorem wydechu:

.....
(nazwa, model i numer fabryczny, data ważności świadectwa wzorcowania lub kalibracji urządzenia)

10. Tabela pomiarów zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu:

Lp.	Pomiar	Data pomiaru	Godzina i minuta pomiaru	Wynik pomiaru (cyfrowo w jednostce, w jakiej jest wyrażony, lub opisowo)	Miejsce wykonania pomiaru
1	Pierwszy pomiar				
2	Drugi pomiar				
3	Trzeci pomiar				

11. Płeć^{**}: mężczyzna kobieta

12. Wzrost: masa ciała:
(na podstawie oświadczenia funkcjonariusza, jeżeli jego złożenie jest możliwe)

13. Badany funkcjonariusz^{**}

- żąda nie żąda badania analizatorem wydechu dokonującym pomiaru metodą spektrometrii w podczerwieni
- żąda nie żąda badania krwi

Część B – BADANIE ŚLINY

14. Data, godzina i minuta oraz miejsce przeprowadzenia badania:

15. Nazwa handlowa zastosowanego testu:

16. Data ważności testu:

17. Data ważności dokumentu potwierdzającego kalibrację lub wzorcowanie urządzenia, którym przeprowadzono badanie:

18. Według instrukcji wynik testu należy odczytać w czasie od do

19. Wynik testu odczytano po upływie minut

20. Wynik badania próbek śliny^{**}:

- negatywny (ujemny)
- pozytywny (dodatni) – wskazujący obecność substancji psychoaktywnej z grupy:
-

21. Badany funkcjonariusz^{**}

- żąda nie żąda badania krwi
- żąda nie żąda badania moczu

^{**} Właściwe zaznaczyć znakiem „X”.

Część C – BADANIE POTU

22. Data, godzina i minuta oraz miejsce przeprowadzenia badania:
23. Część ciała, z której pobrano próbkę potu:
24. Nazwa handlowa zastosowanego testu:
25. Data ważności testu:
26. Data ważności dokumentu potwierdzającego kalibrację lub wzorcowanie urządzenia, którym przeprowadzono badanie:
27. Według instrukcji wynik testu należy odczytać w czasie od do
28. Wynik testu odczytano po upływie: minut
29. Wynik badania próbek potu**:
- negatywny (ujemny)
- pozytywny (dodatni) – wskazujący obecność substancji psychoaktywnej z grupy:
-
30. Badany funkcjonariusz **
- żąda nie żąda badania krwi
- żąda nie żąda badania moczu
31. Uwagi i zastrzeżenia do przeprowadzonego badania osoby przeprowadzającej badanie oraz funkcjonariusza poddanego badaniu:
-
-
32. Badany funkcjonariusz został poinformowany o możliwości odmowy złożenia oświadczenia, o którym mowa w pkt 5 i 6.
33. Załączniki do protokołu (wydruki z wynikami badań, jeżeli urządzenie użyte do przeprowadzenia badania umożliwia ich wykonanie, oraz kopia ważnego dokumentu potwierdzającego kalibrację lub wzorcowanie urządzenia użytego do przeprowadzenia badania):
-
- (liczba i rodzaj załączników)
-
- (podpis badanego funkcjonariusza – czytelnie imię i nazwisko, a w razie odmowy podpisania protokołu lub braku możliwości jego podpisania – przyczyna odmowy podpisania protokołu lub braku możliwości jego podpisania)
-
- (podpis zarządzającego badaniem)
-
- (podpis osoby przeprowadzającej badanie)
-
- (podpis osoby, w obecności której zostało przeprowadzone badanie)

** Właściwe zaznaczyć znakiem „X”.

WZÓR

PROTOKÓŁ

z przebiegu badania laboratoryjnego moczu / krwi* na zawartość w organizmie funkcjonariusza alkoholu lub obecność środka działającego podobnie do alkoholu

....., dnia 20..... r.
(miejscowość)

Działając na podstawie art. 157a ust. 4 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1683 i 1860)

Część A – POBRANIE MATERIAŁU BIOLOGICZNEGO DO BADAŃ

1.
(stopień, imię i nazwisko kierownika jednostki organizacyjnej Służby Więziennej lub osoby przez niego upoważnionej, przełożonego funkcjonariusza zarządzającego badanie)
2.
(imię i nazwisko, stanowisko osoby przeprowadzającej pobranie próbek materiału biologicznego do badań)
3. Dane osobowe badanego funkcjonariusza:
.....
(stopień, imię i nazwisko oraz stanowisko)
.....
(numer identyfikacyjny) (data urodzenia)
4. Płeć**:
 mężczyzna kobieta
5. Wzrost: masa ciała:
(na podstawie oświadczenia funkcjonariusza, jeżeli jego złożenie jest możliwe)
6. Informacje o chorobach, na jakie choruje funkcjonariusz:
(na podstawie oświadczenia funkcjonariusza, jeżeli jego złożenie jest możliwe)
.....
7. Oświadczam, że poinformowano mnie o prawie do odmowy składania wyjaśnień
.....
(podpis badanego funkcjonariusza – czytelnie imię i nazwisko)
8. Ilość, rodzaj, data i godzina spożycia napojów alkoholowych przez funkcjonariusza w ciągu ostatnich 24 godzin lub informacja o przyjęciu albo nieprzyjęciu środka działającego podobnie do alkoholu:
.....
(na podstawie oświadczenia funkcjonariusza, jeżeli jego złożenie jest możliwe)
9. Opis objawów i okoliczności uzasadniających przeprowadzenie badania, data, godzina i minuta ich stwierdzenia:
.....
10. Data, godzina i minuta oraz miejsce pobrania próbek materiału biologicznego do badań:
11. W przypadku badań krwi – rodzaj środka odkażającego użytego do dezynfekcji skóry:
12. W przypadku odstąpienia od pobrania krwi – informacja o przyczynie odstąpienia:

* Niepotrzebne skreślić.

** Właściwe zaznaczyć znakiem „X”.

13. Uwagi i zastrzeżenia do przeprowadzonego pobrania próbek materiału biologicznego do badań, osoby pobierającej próbkę materiału biologicznego oraz funkcjonariusza, od którego pobrano próbkę materiału biologicznego:

14. Badany został poinformowany o możliwości odmowy złożenia oświadczenia, o którym mowa w pkt 6 i 7.

.....
(podpis badanego funkcjonariusza – czytelnie imię i nazwisko, a w razie odmowy podpisania protokołu lub braku możliwości jego podpisania – przyczyna odmowy podpisania protokołu lub braku możliwości jego podpisania)

.....
(podpis zarządzającego badanie)

.....
(podpis osoby pobierającej próbki materiału biologicznego do badania)

Część B – BADANIE MATERIAŁU BIOLOGICZNEGO I WYNIK PRZEPROWADZONEGO BADANIA (wypełnia podmiot przeprowadzający badanie)

1. Wykonano badanie krwi / moczu* metodą:

2. Imię i nazwisko osoby przeprowadzającej badanie próbek materiału biologicznego oraz miejsce przeprowadzenia badania:

3. Wyniki badań próbek pobranego materiału biologicznego:

4. Uwagi i zastrzeżenia do przeprowadzonego badania osoby przeprowadzającej badanie:

.....
(podpis osoby przeprowadzającej badanie)

5. Załączniki do protokołu (wydruki z wynikami badań, jeżeli urządzenie użyte do przeprowadzania badania umożliwia ich wykonanie):

.....
(liczba i rodzaj załączników)

* Niepotrzebne skreślić.